

**การพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ระบบเปิดสำหรับมวลชน (MOOC) เพื่อเสริมสร้างความรู้
ภาษาอังกฤษในบริบทการทำงานของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา
และคนทำงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)**
**The Development of Massive Open Online Courseware for the
English Language Curriculum in Workplace Contexts for Vocational College
Students and Workers in the Eastern Economic Corridor**

พนุชดา เจริญชัย (Panuchada Charoenchai)¹

วีราภรณ์ คามีสักดิ์ (Weraphon Camesak)²

สุตราภรณ์ ตันตินีรนาถ (Sutraphorn Tantiniranat)³

ชลิตา ภิบาลชนม์ (Chalita Phibanchon)⁴

Received: January 24, 2025

Revised: March 28, 2025

Accepted: March 31, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารายวิชา “การสื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อการทำงาน” ในรูปแบบออนไลน์ระบบเปิด (MOOC) เพื่อเสริมสร้างทักษะและความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาและคนทำงานในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) การดำเนินงานใช้กระบวนการพัฒนา ADDIE Model (Analysis, Design, Development, Implementation, and Evaluation) โดยในระยะที่ 1 ได้ทำการออกแบบและผลิตวิดีโอทัศน์เป็นสื่อการเรียนการสอน สำหรับงานวิจัยครั้งนี้เป็นการดำเนินการในระยะที่ 2 โดยเน้นการนำรายวิชามาใช้ในการทดลองเรียนและการประเมินผลบทเรียน ผ่านการพิจารณาผลลัพธ์การเรียนรู้และความพึงพอใจของผู้เรียน ผลการวิจัยเชิงปริมาณพบว่า ร้อยละ 54.54 ของนักศึกษาอาชีวศึกษามีผลการสอบผ่านเกณฑ์และได้รับประกาศนียบัตร ขณะที่กลุ่มคนทำงานในพื้นที่ EEC มีผลการสอบผ่านเกณฑ์และได้รับประกาศนียบัตรครบทุกคน (100%) ความพึงพอใจของผู้เรียนอยู่ที่ระดับสูงมาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.63 จาก 5 นอกจากนี้ผลการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์กลุ่มสะท้อนให้เห็นถึงความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยกลุ่มคนทำงานให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความท้าทายของเนื้อหาและต้องการให้เพิ่มเนื้อหาขั้นสูงขณะที่กลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษามีข้อเสนอแนะให้ปรับเนื้อหาให้เข้าใจง่ายขึ้นและเพิ่มความน่าสนใจในการนำเสนอ

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ระบบเปิดสำหรับมวลชน, ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงาน, นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา, เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

Abstract

This study aims to develop the courseware "Basic English Communication for Work" in an open online course (MOOC) format to enhance English skills and knowledge for vocational college students and working professionals in the Eastern Economic Corridor (EEC). The ADDIE Model (Analysis, Design, Development, Implementation, and Evaluation) was used in the

¹⁻⁴ ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Department of Western Languages, Faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University

development process. In the first phase, video materials were designed and produced. The research reported in this paper was conducted during the second phase, focusing on the application and evaluation of the course, with consideration of learning outcomes and student satisfaction. Quantitative results showed that 54.54% of vocational college students passed the course and received certificates, while 100% of working professionals passed and received certificates. Overall participant satisfaction was very high, with an average rating of 4.63 out of 5. Qualitative findings from group interviews indicated that working professionals suggested adding more advanced content to address challenges, while vocational college students recommended making the content easier to understand and more engaging.

Keywords: Development of Massive Open Online Courses (MOOC), English for Work, Vocational College Students, Eastern Economic Corridor

บทนำ

ปัจจุบันภาษาอังกฤษกลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่ขาดไม่ได้สำหรับการทำงานในทุกภาคส่วนจากการศึกษาพบว่า ภาษาต่างประเทศมีบทบาทสำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) เป็นอย่างมาก ตัวอย่างนโยบายและกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับภาษาต่างประเทศในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เช่น การส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนใช้ภาษาต่างประเทศในธุรกรรมและในหลากหลายด้าน นอกจากนี้การรู้ภาษาต่างประเทศยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรม และด้านสังคมอีกด้วย

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2561) ได้ทำการศึกษา “ความต้องการแรงงานไทยในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและมุ่งเน้นนโยบายการขยายตัวการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศที่ใหญ่ขึ้น โดยในระยะเวลาช่วง 10 ปีที่ผ่านมาการเติบโตของทางภาคอุตสาหกรรมนั้นมีการขยายตัวที่ต่ำลงที่ร้อยละ 3 ต่อปี ในด้านการลงทุนมีการขยายตัวที่ร้อยละ 2 ต่อปี ซึ่งนับว่าเป็นการเติบโตที่ค่อนข้างช้า รวมไปถึงการขาดแรงงานที่มีคุณภาพอีกเช่นกัน จากผลการศึกษาพบว่าช่องว่างทางทักษะที่นายจ้างต้องการจากแรงงานไทยในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและยังขาดอยู่เป็นลำดับที่ 3 คือ ทักษะในด้านการใช้ภาษาต่างประเทศมากถึงร้อยละ 38 สอดคล้องกับผลการศึกษาของนักวิจัยอีกหลายท่านเช่น กาญจนา จันทร์พราหมณ์ (2563) และมนพัทธ์ รัตนพิบูลวงศ์ (2562) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความจำเป็นของภาษาอังกฤษในบริบทในที่ทำงานพบว่าความต้องการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้ง 4 ทักษะอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ในด้านความต้องการความรู้ภาษาอังกฤษ ชมพูนุช ปัญญาไพโรจน์, นันทชญา มหาขันธุ์ และกนกพร ตันวัฒนะ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง “สถานภาพและความต้องการความรู้ด้านภาษาต่างประเทศของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” จากผลการสำรวจโดยการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกส่วนใหญ่ประเมินตนเองว่ามีทักษะภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านความสำคัญของภาษาต่างประเทศ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าการมีความรู้ภาษาต่างประเทศจะเปิดโอกาสให้ก้าวหน้าในอาชีพและได้รับค่าตอบแทนที่สูงขึ้น

อย่างไรก็ตามการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถาบันอาชีวศึกษามีข้อจำกัดในรูปแบบการสอนในชั้นเรียน เช่น ข้อจำกัดด้านเนื้อหาในรายวิชาภาษาอังกฤษต้องใช้หลักสูตรแกนกลางของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งอาจมีเนื้อหาไม่สอดคล้องครอบคลุมกับบริบทการใช้งานในพื้นที่ที่ต่างกันและทักษะทาง

ภาษาอังกฤษไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ นอกจากนี้นักเรียนไทยส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะเรียนแบบไม่กระตือรือร้น (passive learners) (ชัยมงคล พกสุวรรณ, 2563) รวมถึงนักเรียนจำนวนไม่น้อยยังอายุที่จะพูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียนและขาดประสบการณ์การใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตจริง (Khunmontri et al., 2014) อีกทั้งในส่วนของคุณภาพของสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษก็ยังขาดความหลากหลายเพียงพอ (Robroo et al., 2019) เหล่านี้ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาอาชีวศึกษาทั้งสิ้น

นอกจากนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเติบโตทางภาคอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) แล้ว การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของคนทำงานในภาคตะวันออกของประเทศไทยก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากพื้นที่นี้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมสำคัญ เช่น อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมขนส่ง เป็นต้น โดยคนทำงานดังกล่าวส่วนหนึ่งสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ แต่อีกจำนวนหนึ่งยังคงต้องการการพัฒนาด้านนี้อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามสำหรับคนทำงานข้อจำกัดเช่น เวลาในการเรียน ถือเป็นอุปสรรคสำคัญเนื่องจากเวลาส่วนใหญ่ต้องใช้ในการทำงาน จากความต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ และปัญหาอุปสรรคต่อการพัฒนาของทั้งนักศึกษาอาชีวศึกษาและคนทำงานในภาคตะวันออกของประเทศไทย จะเห็นว่าหากต้องการพัฒนาหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการและกำจัดอุปสรรคในการเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงประกอบด้วยรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เหมาะสม สามารถทำควบคู่กับการทำงาน หรือการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้

จากความสำคัญของภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่มีต่อการทำงานและการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ รวมถึงความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าความต้องการพัฒนาภาษาอังกฤษของกลุ่มคนส่วนใหญ่ดังกล่าวมุ่งเน้นเพื่อการสื่อสารทั้งในและนอกองค์กร รวมถึงการสื่อสารในชีวิตประจำวันด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมสามารถทำควบคู่กับการทำงาน หรือการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ดังกล่าวข้างต้นในปัจจุบันมีหน่วยงานจำนวนมากในระดับอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศได้บรรจุรายวิชาต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก และเปิดสอนในรูปแบบออนไลน์ระบบเปิดเพื่อมวลชน หรือ Massive Open Online Courses (MOOCs) เพื่อให้ผู้คนได้สามารถเข้าถึงความรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา โดยแหล่งความรู้ในลักษณะหลักสูตรออนไลน์ระบบเปิดที่มีชื่อเสียงและมีผู้ใช้ทั่วโลกมีอยู่เป็นจำนวนมาก ในประเทศไทยที่เปิดสอนในรูปแบบดังกล่าว ตัวอย่างเช่น Thai MOOC โดยโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (*รวมคอร์สจากมหาวิทยาลัยหลายแห่ง) Chula MOOC โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย MuX Mahidol University Extension โดยมหาวิทยาลัยมหิดล CMU MOOC โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ RMUTT MOOC โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี PSU MOOC โดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ KKUx โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่น และ BUU MOOC โดยมหาวิทยาลัยบูรพา เป็นต้น จากการสำรวจพบว่าหลักสูตรออนไลน์ระบบเปิดมีการเติบโตที่สูงขึ้นทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทยมีจำนวนผู้ใช้บทเรียนออนไลน์ระบบเปิดเป็นจำนวนมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (สุวดี เหมือนอัน, 2566)

ด้วยความสำคัญของการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษตามความต้องการของบุคลากรที่กำลังทำงานอยู่ รวมถึงผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานในอนาคต ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ที่เปิดโอกาสให้ผู้คนจำนวนมากสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้ด้วยตนเองได้ทุกที่ทุกเวลาโดยไม่มีค่าใช้จ่าย และยังสามารถประเมินความรู้ตนเองได้ตลอดเวลา คณะผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ในการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ระบบเปิดเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะภาษาอังกฤษในการทำงานให้กับกลุ่มคนทำงานและนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขต

EEC เพื่อเป็นการช่วยพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ภาษาอังกฤษ เพิ่มโอกาสการได้งานรายได้สูง เพิ่มจำนวนแรงงานที่มีศักยภาพและสามารถทำงานในองค์กรระหว่างประเทศได้ ส่งเสริมให้บุคคลทั่วไปมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศไทยเติบโตได้ในระยะยาว งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารายวิชา “การสื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อการทำงาน” ในรูปแบบ MOOC เพื่อเสริมสร้างทักษะและความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาวิทยาลัย อาชีวศึกษาและคนทำงานในพื้นที่เขต EEC โดยในระยะที่ 1 ได้ทำการออกแบบและผลิตวิดีโอเป็นสื่อการเรียนการสอน

สำหรับผลงานวิจัยที่นำเสนอในบทความนี้ เป็นการดำเนินการในระยะที่สองที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำรายวิชาดังกล่าวมาใช้ในการทดลองเรียนและการประเมินผลบทเรียนเพื่อนำผลการใช้บทเรียน ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็น จากการประเมินความพึงพอใจบทเรียนโดยผู้ใช้บทเรียน มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อการพัฒนาบทเรียนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในฐานะแหล่งความรู้ที่เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปได้เข้าถึง โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายคือนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาและคนทำงานภาคตะวันออก รวมถึงผู้ซึ่งยังขาดความรู้และทักษะภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่นายจ้างคาดหวังจากลูกจ้าง และยังเป็นทักษะที่จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะเฉพาะอาชีพในอนาคตให้กว้างขวางอีกด้วย

การทบทวนวรรณกรรม

ในการออกแบบหลักสูตร MOOC มีหลักการที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 4 เรื่องดังนี้

1. แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ระบบเปิด

หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทางการศึกษาทั้งหมดอันประกอบด้วย เนื้อหา ผู้สอน ผู้เรียน บริบท ผลกระทบ วิธีการประเมินผู้เรียนที่สถานศึกษาวางแผนและจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ (El Astal, 2023; มารุต พัฒนา, 2567) จากคำนิยามคำว่าหลักสูตรข้างต้นนำมาสู่การสรุปองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย 1) ระบบการร่างหลักสูตรที่เน้นการพัฒนาเอกสารหลักสูตรตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งได้เอกสารหลักสูตรที่มีความสมบูรณ์พร้อมสำหรับการใช้กับกลุ่มเป้าหมาย 2) ระบบการบริหารหลักสูตร ซึ่งเป็นการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ 3) ระบบการประเมินเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา มีแนวความคิดสำคัญ คือ การนำผลการประเมินไปสู่การเรียนรู้ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรทุกฝ่ายในด้านจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุง (มารุต พัฒนา, 2567)

สำหรับหลักสูตร MOOC เป็นหลักสูตรการเรียนการสอนแบบออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ต โดยเปิดสอนเป็นรายวิชา มีการจัดการเรียนการสอนแบบเปิดกว้างอย่างเสรีสำหรับทุก ๆ คนในโลกโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทุก ๆ คนสามารถลงทะเบียนเรียนได้โดยไม่จำกัดจำนวน (กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2563) เป็นการขยายโอกาสให้ทุกคนได้ เข้าถึงแหล่งความรู้ด้วยตนเอง ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนให้ เกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (life-long learning skills) (สุวดี เหมือนอัน, 2566)

เพื่อการพัฒนาวิชาในระบบ Thai MOOC อย่างเป็นระบบและมีคุณภาพโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงกำหนด 10 มาตรฐานการเรียนการสอนรายวิชา MOOC ที่ได้รับการยอมรับระดับนานาชาติ ดังนี้ 1) โครงร่างรายวิชา 2) ความพร้อมของบุคลากร 3) การออกแบบการเรียนการสอน 4) เนื้อหา 5) สื่อการเรียนรู้ 6) การสื่อสาร 7) ลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา 8) การสนับสนุนผู้เรียน 9) ผลการจัดการเรียนรู้ และ 10) การปรับปรุงพัฒนา

จากหลักการ แนวปฏิบัติ ข้อกำหนด และมาตรฐานการเรียนการสอนรายวิชา MOOC ตามที่กำหนดไว้ในระบบ Thai MOOC ได้ถูกนำมาเป็นข้อกำหนดในการผลิตหลักสูตรออนไลน์ในระบบ BUU MOOC เช่นกัน BUU MOOC: Burapha University Massive Open Online Course หมายถึง ระบบการจัดการรายวิชาและสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ในระบบเปิดซึ่งบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยบูรพาได้ออกแบบการเรียนรู้โดยแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) รายวิชา BUU MOOC สำหรับมุ่งเข้าสู่ Thai MOOC: เป็นรายวิชาที่มีการนำเสนอเนื้อหาด้วยสื่อวีดิทัศน์จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ของชั่วโมงการเรียนรู้ โดยสื่อวีดิทัศน์แต่ละคลิปมีความยาวระหว่าง 7-10 นาที ต้องมีสื่ออื่น ๆ เช่นกิจกรรมการเรียนรู้ เอกสารอ่านเพิ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 ของชั่วโมงการเรียนรู้ ใช้หลักการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และการมีปฏิสัมพันธ์ตามหลักการเรียนการสอน MOOC ประเภท self-paced learning กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถกำหนดอัตราความเร็วในการเรียนของตนเองได้รวมทั้งมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินในรายวิชาโดยผู้เรียนต้องได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และแบบทดสอบต้องมีข้อสอบจำนวนไม่น้อยกว่า 4 ข้อต่อ 1 ชั่วโมงการเรียนรู้แต่ละรายวิชา โดยรายละเอียดทั่วไปจะเหมือนกับแนวปฏิบัติในการสร้างรายวิชาใน Thai MOOC 2) รายวิชา BUU MOOC สำหรับใช้เฉพาะการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยบูรพา สำหรับการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ในระบบ BUU MOOC ในรายวิชา “การสื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อการทำงาน” คณะผู้วิจัยกำหนดใช้รูปแบบที่ 1 คือ รายวิชา BUU MOOC สำหรับมุ่งเข้าสู่ Thai MOOC

สำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษาที่ต้องเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรแกนกลางของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและต้องการเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับบริบทการทำงานมากขึ้น รวมถึงคนทำงานที่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา และสถานที่ในการเรียนภาษาอังกฤษหากใช้แบบวิธีดั้งเดิม การเรียนแบบ MOOC ช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้ กล่าวคือ MOOCs ช่วยให้ผู้เรียนสามารถกำหนดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งใน MOOCs ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนคือการให้ผู้เรียนใช้เวลาเรียนจนจบหลักสูตรโดยไม่รู้สึกลดดัน การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการเรียนรู้แบบอิสระมากกว่า โดยไม่จำเป็นต้องมีการโต้ตอบในการเรียนรู้นัก (Picciano, 2017) ดังนั้น ผู้เรียนที่ทำงานจึงได้รับประโยชน์จาก MOOCs นอกจากนี้ในการศึกษาวิจัยโดย Petronzi and Hadi (2016) พบว่าผู้เรียนมีแรงจูงใจมากขึ้นในการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่าน MOOCs เนื่องจากมีความเปิดกว้างและยืดหยุ่น ซึ่งทำให้เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลาโดยไม่มีข้อจำกัด อีกทั้งสำหรับนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรปกติควบคู่กับการเรียนผ่าน MOOCs ยังพบว่า MOOCs ช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนในหลายแง่มุม เช่น ส่งเสริมความรู้ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นของผู้เรียนเพื่อใช้ในการสื่อสารและได้งานที่ผู้เรียนตั้งเป้าหมายไว้ เป็นต้น (Uchidiuno et al., 2016) มากไปกว่านั้น MOOCs ยังช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต จากการศึกษาพบว่า MOOCs ไม่เพียงแต่ให้ผู้เรียนได้รับความรู้จากการเข้าร่วมหลักสูตรเท่านั้น แต่การเรียนการสอนออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพยังสามารถปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนทำงานซึ่งการเรียนรู้ทักษะใหม่ยังสามารถนำไปใช้ในองค์กรของตนเองได้ และทำให้พนักงานสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปใช้ในโลกแห่งความเป็นจริงได้ด้วย (Karnouskos, 2017) และองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของ MOOCs ที่จะนำมาซึ่งประโยชน์ให้กับทั้งพนักงานนายจ้าง และนักศึกษา ก็คือเป็นหลักสูตรที่ไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

2. แนวคิดการออกแบบและพัฒนารายวิชาในรูปแบบออนไลน์ ด้วย ADDIE model

ADDIE มาจากคำว่า Analysis Design Develop Implement และ Evaluation ซึ่งตามทฤษฎีและปรัชญาพื้นฐานของการออกแบบหลักสูตร ADDIE เป็นที่รู้จักและยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นโมเดลสำหรับการออกแบบและประเมินประสบการณ์การเรียนรู้ หลักสูตร และเนื้อหาทางการศึกษา ซึ่งช่วยให้มั่นใจว่าการออกแบบหลักสูตร และการดำเนินการจะเป็นไปตามกระบวนการและไม่เกิดข้อผิดพลาด (Spatioti et al., 2022)

ADDIE model คือ แนวคิดในการออกแบบหลักสูตร รายวิชา รูปแบบการสอนและกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายเช่น “Using the Addie Model to Produce MOOCs” (Buchem & Okatan, 2021) งานวิจัยในประเทศ เช่น “การพัฒนาแบบการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ โดย ADDIE model” (กรนิษฐ์ ชายป่า, พิงพร ศรีแก้ว และศิวพร จติกุล, 2565) ADDIE model ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอนซึ่งนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนรวมถึงการสร้างบทเรียนออนไลน์ได้ดังนี้ 1) ขั้นการวิเคราะห์ (analysis) เป็นขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดเป้าหมาย ซึ่งได้แก่ การวิเคราะห์บริบท ปัญหา ความต้องการ และความคาดหวังของผู้เรียน 2) ขั้นการออกแบบ (design) เป็นขั้นตอนที่นำเอาข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการวิเคราะห์มาออกแบบบทเรียนหรือสื่ออย่างเป็นรูปธรรม โดยการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Course Learning Outcomes: CLOs) ผลการเรียนรู้ย่อยระดับบทเรียน (Lesson Learning Outcomes: LLOs) 3) ขั้นการพัฒนา (development) เป็นขั้นตอนที่ลงมือสร้างบทเรียนและเทคนิคการสอน เอกสารต่าง ๆ ที่ได้ออกแบบไว้ในขั้นตอนที่ 2 ให้เป็นรูปธรรม และทำการทดสอบเพื่อหาข้อผิดพลาดเพื่อนำผลไปปรับปรุงแก้ไข 4) ขั้นการนำไปใช้ (implement) เป็นขั้นตอนที่นำบทเรียนไปพัฒนาแล้วไปลองให้ผู้เรียนใช้งานจริง โดยขั้นตอนนี้จะเริ่มตั้งแต่การสอนใช้งานเบื้องต้น การให้ลองใช้งานจริง ไปจนถึงตอนท้ายคือมีการประเมิน ประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ 5) ขั้นการประเมินผล (evaluation) เป็นการประเมินว่าตรงกับเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ อาจมีได้หลากหลายวิธี นอกจากนี้การประเมินยังครอบคลุมไปถึงความพึงพอใจในการใช้งานด้วย

ในการออกแบบหลักสูตรออนไลน์ทั้งหลักสูตรสำหรับนักศึกษา และของหลักสูตรอบรมสำหรับคนทำงานต่าง ๆ มีการประยุกต์หลักการ ADDIE model มาใช้อย่างแพร่หลาย เช่น ในการศึกษาของ Trust and Pektas (2018) ก็ได้นำหลักการ ADDIE model มาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์แบบเปิดที่จะตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน เช่นเดียวกับนักวิจัยอีกหลายท่านที่นำหลักการดังกล่าวมาใช้ออกแบบหลักสูตรเช่นกัน (Buchem & Okatan, 2021; Rusdi et al., 2022; Strickland et al., 2013; กรนิษฐ์ ชายป่า, พิงพร ศรีแก้ว และศิวพร จติกุล, 2565)

ในการพัฒนาหลักสูตร MOOC เพื่อเสริมสร้างความรู้ภาษาอังกฤษในบริบทการทำงานของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาและคนทำงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) นี้ ได้นำหลักการ ADDIE model มาใช้ตั้งแต่กระบวนการวิเคราะห์ จนกระทั่งกระบวนการประเมินทั้งการประเมินการบรรลุเป้าหมายของผู้เรียน และการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรของผู้เรียนอีกด้วย

3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการทำงาน

การเรียนรู้ผ่าน MOOCs ทำให้ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนรู้และเรียนรู้ตามจังหวะของตนเอง ซึ่งมีความสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับรู้ในหลากหลายรูปแบบท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์การเรียนรู้ นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนผ่าน MOOCs ยังเป็นการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ (Ossiannilsson, 2021)

ได้ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นเมื่อสอดคล้องกับแนวทางการสอนภาษา เช่น การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) (Richards, 2006) ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร โดยใช้ภาษาในการสื่อสารที่มีความหมายมากกว่าการเรียนรู้แค่กฎไวยากรณ์แนวทาง CLT มุ่งสอนผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ได้รวมถึงการปรับการใช้ภาษาตามบริบทและผู้ฟัง รวมถึงการผลิตและเข้าใจข้อความประเภทต่าง ๆ เช่น การรายงาน และการสนทนา โดยใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารที่หลากหลาย

ตามแนวคิดของ Dudley-Evans and St. John (1998) การเรียนภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสาร เพื่อการทำงานนับว่าเป็นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะทาง (English for Specific Purposes: ESP) ในขอบข่ายย่อยของกลุ่มการเรียนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์ทางอาชีพ (English for Occupational Purposes: EOP) (พัฒน์ น้อยแสงศรี, ม.ป.ป.) ทั้งนี้การกำหนดเนื้อหาเป้าประสงค์ของการเรียนรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการประเมินผลจึงจำเป็นต้องถูกออกแบบมาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียนและสามารถตอบโจทย์วัตถุประสงค์ในการพัฒนาอาชีพได้ ซึ่งสอดคล้องกับนักวิจัยหลายท่านที่พบว่า การออกแบบเนื้อหาเพื่อจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการทำงานรวมถึงการประเมินผลจำเป็นต้องพิจารณาจากความต้องการของผู้เรียนที่มุ่งเน้นนำความรู้ไปใช้ในการทำงานจริง รวมถึงการบูรณาการเนื้อหาความรู้ทางภาษาอังกฤษกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต (กาญจนา จันทพรพรมณ์, 2563; พลธาวิน วัชรพรธำรงค์, ธนาวิ ทองอัม และศศิรินทร์ ศิริธาดากุลพัฒน์, 2566; พลิสา สุนทรเสวตม, 2561)

ในบริบทของ ESP ภาษาอังกฤษทางธุรกิจ (Business English) มีความสำคัญอย่างยิ่งในงานวิจัยนี้ เนื่องจากเป็นการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เน้นการนำไปใช้ในสถานการณ์ทางธุรกิจ โดยเฉพาะในการสื่อสารภายในองค์กร การนำเสนอข้อมูล การเจรจาธุรกิจ และการเขียนอีเมลธุรกิจ Evans (2013) กล่าวว่าภาษาอังกฤษในด้านธุรกิจของ ESP นั้นมีความสำคัญในการพัฒนาทักษะการสื่อสารของพนักงานในบริษัทข้ามชาติ เนื่องจากการสื่อสารในธุรกิจต้องการความแม่นยำและการใช้ภาษาที่ถูกต้องตามสถานการณ์

Köse and Gönen (2022) ได้เสนอแนวทางปฏิบัติที่รวมถึงการออกแบบ การดำเนินการ และการประเมินผลโปรแกรมภาษาอังกฤษในรูปแบบ MOOC โดยการออกแบบเนื้อหาและหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เนื้อหาที่แนะนำใน MOOCs ควรเป็นการรวบรวมการพูดและสถานการณ์จริงที่อ้างอิงจากการศึกษาความต้องการของผู้เรียน ในขณะเดียวกัน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้โดยเฉพาะในยุคดิจิทัล ควรอิงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของผู้เรียนกับกิจกรรมและภารกิจที่สื่อสารได้จริงในชีวิตประจำวันก็มีความสำคัญ เพราะวัตถุประสงค์หลักคือการแนะนำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ในภาษาที่เรียน การใช้สถานการณ์ที่คล้ายกับบริบทในชีวิตจริงจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลและการแสดงออกที่ใช้ในสถานการณ์เหล่านั้นไปใช้ในบริบทการพูดจริงในโลกภายนอกได้ นอกจากนี้ผู้เรียนควรทราบผลลัพธ์จากกระบวนการเรียนรู้และสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้

แนวคิด CIPP model ในการประเมินหลักสูตร MOOCs

กระบวนการประเมินแบบ CIPP จะเริ่มต้นในลักษณะ formative assessment (การประเมินผลย่อย) และต่อเป็นลักษณะ summative assessment (การประเมินผลสรุป) ตามลำดับมิใช่เป็นแบบใดแบบหนึ่ง (Stufflebeam, 2003, p.31) โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการประเมินเพื่อการปรับปรุงพัฒนา มิใช่เป็นเพียงเพื่อการตัดสินหรือพิสูจน์ความถูกต้อง ผู้ประเมินสามารถใช้กรอบแนวคิด CIPP เป็นเครื่องมือในการออกแบบ

คำถามหรือชุดคำถามเพื่อนำมาใช้ในกระบวนการประเมิน ซึ่งในที่นี้สามารถถูกนำมาใช้ประเมินทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการดำเนินงาน (Harrison, 1993) โดยกรอบแนวคิดนี้เป็นการมองในภาพใหญ่ครอบคลุมการประเมินใน 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนการประเมินบริบท (context evaluation) ช่วยให้เราสามารถ วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรได้อย่างชัดเจนก่อนที่จะดำเนินการพัฒนาหลักสูตรต่อไป ขั้นตอนการประเมินปัจจัยนำเข้า (input evaluation) นับเป็นการประเมินทรัพยากรที่มีอยู่ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน และขอบเขตที่เหมาะสมของโครงการหรือหลักสูตร ขณะที่ขั้นตอนการประเมินกระบวนการ (process evaluation) เน้นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และในขั้นตอนสุดท้ายคือ การประเมินผลผลิต (product evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานว่าบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ผลผลิตมีคุณภาพตามที่ต้องการหรือไม่ และมีความยั่งยืน ในระยะยาวหรือไม่ กระบวนการประเมินทั้ง 4 ขั้นตอนของ CIPP Model ช่วยให้ผู้ดำเนินการโครงการหรือ ผู้พัฒนาหลักสูตรสามารถตัดสินใจได้อย่างรอบคอบในการปรับปรุง เปลี่ยน หรือขยายผลโครงการเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วิธีการวิจัย

1. ประเภทของงานวิจัยที่ใช้เป็นทั้งงานวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ทั้งนี้งานวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (qualitative research) ถูกใช้ในการวิเคราะห์แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์กลุ่มเพื่อประเมินผลการพัฒนาหลักสูตร MOOC และความพึงพอใจในการใช้บทเรียน สำหรับประเภทของงานวิจัยแบบเชิงปริมาณ (quantitative research) ถูกใช้เพื่อรวบรวมสถิติของจำนวนผู้เข้าใช้บทเรียน และคะแนน pre-test และ post-test เพื่อนำมาวิเคราะห์ประเมินจำนวนผู้เข้าทำบทเรียนทั้งครบและไม่ครบบทเรียน รวมถึงเพื่อวิเคราะห์คะแนน pre-test และ post-test เพื่อประเมินพัฒนาการของประชากรตัวอย่างตามลำดับ

2. ประชากร คือ นักศึกษาอาชีวศึกษาและคนทำงานในเขตภาคตะวันออก และกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาอาชีวศึกษาระดับ ปวส. จำนวน 30 คน และคนทำงานภาคตะวันออก จำนวน 30 คน ซึ่งกำหนดจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จากการขออาสาสมัครนักศึกษา ระดับ ปวส. ในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาและคนทำงานในอุตสาหกรรมโรงแรม และอุตสาหกรรมยานยนต์

3. การศึกษาและพัฒนาบทเรียน ผู้วิจัยกำหนดการดำเนินการออกเป็น 2 ระยะ โดยอาศัยหลักการ และแนวคิดแบบ ADDIE model (Analysis, Design, Development, Implement, and Evaluate)

ระยะที่ 1 เป็นระยะการผลิตบทเรียนออนไลน์ตามแนวทาง ADDIE ในขั้นการวิเคราะห์ (analysis) ขั้นการออกแบบ (design) และขั้นการพัฒนา (development) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis) ได้นำผลจากงานวิจัยในระยะแรกที่ได้ดำเนินการโดย ชมพูนุช ปัญญาไพโรจน์ นันทชญา มหาจันทร์ และกนกพร ต้นวันชนะ (2564) รวมทั้งบททวนวรรณกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ผู้เรียนในด้านระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ ทักษะทางภาษาอังกฤษที่ต้องการ ได้รับการพัฒนาเนื้อหาภาษาอังกฤษที่สนใจและต้องการเรียนรู้ และรูปแบบการเรียนรู้ เพื่อกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังเชื่อมโยงมาสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ย่อยระดับหัวข้อในบทเรียนรวมถึงบททวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการเรียนรู้ผ่าน MOOCs เพื่อวิเคราะห์และกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมในการเรียนรู้รวมถึงศึกษาหลักการและ แนวปฏิบัติในการสร้างหลักสูตร และกำหนดเนื้อหาในบทเรียนพร้อมแนวทางการสร้างแบบทดสอบก่อน-หลัง และแบบทดสอบท้ายบทพร้อมกับผู้เชี่ยวชาญทางภาษา จากนั้นขอรับการวิพากษ์หลักสูตรในด้านการตรวจสอบ

ความสอดคล้องและเหมาะสมของเนื้อหาและแบบทดสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และดำเนินการปรับแก้ตามที่ผู้ทรงฯ เสนอแนะ

2. ขั้นการออกแบบ (Design) คณะผู้วิจัยได้ออกแบบบทเรียนตามแนวปฏิบัติของบทเรียน MOOCs โดยมีการเขียนแผนการดำเนินการของแต่ละหัวข้อในบทเรียน อันประกอบด้วย ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา และระดับบทเรียน เนื้อหาการสอน แบบทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียน ตัวอย่างบทสนทนาประกอบการสอน การกำหนดเวลาของสื่อวีดิทัศน์ รายละเอียดบทพูด (script) กำหนดผู้สอนอาจารย์ชาวไทย ผู้แสดงบทบาทสมมติ ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติและขอเสนอเปิดรายวิชาในระบบ BUU MOOC

3. ขั้นการพัฒนา (Development) คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการผลิตบทเรียนออนไลน์อันประกอบด้วย วีดิทัศน์การสอน วีดิทัศน์ตัวอย่างการใช้สำนวนภาษาอังกฤษในการสนทนาในบริบทการทำงาน จากนั้นนำข้อมูลดังกล่าวพร้อมแบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบท้ายบท และแบบทดสอบหลังเรียน เข้าสู่ระบบ BUU MOOC โดยก่อนจะนำบทเรียนไปใช้ในระยะที่ 2 ทุกบทเรียนได้รับการตรวจสอบคุณภาพสื่อสำหรับบทเรียนออนไลน์ โดยคณะกรรมการและผู้ทรงคุณวุฒิของหน่วยงาน BUU MOOC

โดยระหว่างการทำเนิงานวิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนา ได้มีการดำเนินการประเมินหลักสูตรตามแนวทางของ CIPP model ในขั้นตอนการประเมินบริบท (context evaluation)

ระยะที่ 2 เป็นระยะทดสอบคุณภาพบทเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของผู้เรียนตามแนวทาง ADDIE ในขั้นการนำไปใช้ (implement) และขั้นการประเมินผล (evaluation) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นการนำไปใช้ (Implement) กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบคำชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย สิทธิของกลุ่มตัวอย่างตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ตามเอกสารการรับรองเลขที่ IRB-023/2567 รวมถึงรับทราบขั้นตอนการเข้าสู่บทเรียน และการใช้บทเรียน จากนั้นกลุ่มตัวอย่างได้ทดลองบทเรียน ทำแบบทดสอบ และประเมินความพึงพอใจผ่านระบบ BUU MOOC ในชื่อรายวิชาการสื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อการทำงาน รหัสวิชา HUSO013 ซึ่งประกอบด้วยวีดิทัศน์การสอน เอกสารประกอบการเรียนการสอน แบบทดสอบก่อนระหว่างและหลังเรียน รวมถึงแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้บทเรียนที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) และดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้ว ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างได้ทดลองใช้บทเรียน 1 เดือน โดยสามารถเข้าใช้บทเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา ตามความสะดวก

2. ขั้นการประเมินผล (Evaluation) ได้มีการดำเนินการใน 3 ส่วน ได้แก่

2.1 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในระบบ BUU MOOC นั้น ใช้เกณฑ์การประเมินจากคะแนนสอบ 2 ส่วน ได้แก่ คะแนนสอบระหว่างบทเรียน และคะแนนสอบหลังเรียน โดยคะแนนสอบระหว่างบทเรียน คิดเป็นร้อยละ 60 ของคะแนนรวม ประกอบด้วยแบบทดสอบย่อยในแต่ละบทเรียน ในขณะที่คะแนนสอบหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 40 ของคะแนนรวม ทั้งนี้ ผู้เรียนจะต้องได้คะแนนรวมทั้งหมดอย่างน้อยร้อยละ 70 ขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์ และมีสิทธิ์ได้รับประกาศนียบัตรออนไลน์ ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันว่าผู้เรียนสำเร็จการศึกษาหลักสูตรในระบบ BUU MOOC นั้น ๆ

2.2 การประมวลผลจากแบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้บทเรียนของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

2.3 การดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (focus group) ด้วยคำถามสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) และดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้ว โดยแบ่งกลุ่มการสัมภาษณ์เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษาและกลุ่มคนทำงาน

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ระบบเปิดสำหรับมวลชน (MOOC) เพื่อเสริมสร้างความรู้ภาษาอังกฤษในบริบทการทำงานของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา และคนทำงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และเพื่อประเมินผลลัพธ์ในการใช้หลักสูตรเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป รายละเอียดของผลวิจัยมีดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ระบบเปิดสำหรับมวลชน (MOOC)

ผลการประเมินบริบทในด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษและความต้องการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษของกลุ่มเป้าหมายพบว่า พื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษของกลุ่มเป้าหมายอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น ระดับความยากของบทเรียนจึงเป็นขั้นพื้นฐาน กลุ่มเป้าหมายต้องการพัฒนาทักษะการฟัง-พูด มากกว่าการอ่าน-เขียน โดยทักษะการอ่านเขียนกลุ่มเป้าหมายต้องการเน้นทักษะการอ่าน และการเขียนเพื่อโต้ตอบทางอีเมล ในส่วนของเนื้อหาของบทเรียน กลุ่มเป้าหมายสนใจนำภาษาอังกฤษไปใช้ในการการพูดโต้ตอบในชีวิตประจำวันและในการทำงานรวมถึงวัฒนธรรมและมารยาทสังคม จากขอบเขตความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่ได้กล่าวข้างต้น จึงนำมาสู่การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา (CLOs) การออกแบบบทเรียน และกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับบทเรียน (Lesson Learning Outcomes: LLOs) โดยแบ่งบทเรียนออกเป็น 8 บทเรียนย่อยดังนี้

บทที่ 1: การทักทายและทำความรู้จักเพื่อนร่วมงาน (getting to know your colleagues)

บทที่ 2: การสอบถามและการให้ข้อมูล (giving and asking information)

บทที่ 3: การอธิบายสินค้าและบริการ (describing products and services)

บทที่ 4: การใช้โทรศัพท์ในที่ทำงาน (telephoning in workplace)

บทที่ 5: การเขียนอีเมล (email writing)

บทที่ 6: การนำเสนองานเป็นภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ (giving an effective presentation in English)

บทที่ 7: การแสดงความคิดเห็น (expressing opinions: agreeing and disagreeing)

บทที่ 8: การรับมือกับข้อร้องเรียน (dealing with complaints)

ภายใต้ชื่อรายวิชา การสื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อการทำงาน (Basic Communication English for Work) โดยมีจำนวนชั่วโมงการเรียนรู้ทั้งหมด 10 ชั่วโมง ประกอบด้วยชั่วโมงสื่อวีดิทัศน์ จำนวน 6 ชั่วโมง 30 นาที และการศึกษาด้วยตนเองจากเอกสารประกอบการสอนอีกจำนวน 3 ชั่วโมง 30 นาที โดยผู้เรียนต้องทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 40 ข้อ แบบทดสอบท้ายบทเรียนทุกบท บทละ 10 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 40 ข้อ โครงสร้างรายวิชาประกอบด้วย โครงสร้างเนื้อหาและบทเนื่อหาดังภาพ 1 รายวิชา การสื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อการทำงาน (Basic Communication English for Work, BUU HUSO013) ที่ได้พัฒนาและเผยแพร่แล้วแสดงในภาพ 1

ภาพ 1

โครงสร้างเนื้อหาและบทเนื้อหา

โครงสร้างเนื้อหา	
รายวิชา การสื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อการทำงาน	
BUU MOOC สำหรับใช้เฉพาะการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยบูรพา	
หัวข้อหลัก Section/หัวข้อย่อย Subsection	เวลา (นาที)
แนะนำรายวิชา แนะนำรายวิชา วัตถุประสงค์รายวิชา และเกณฑ์การวัดผล แบบทดสอบก่อนเรียน พูดคุยทักทาย ทำความรู้จักเพื่อนร่วมเรียน (Discussion)	30 นาที (สื่อวีดิทัศน์ รวม 3 นาที)
บทที่ 1: การทักทายและทำความรู้จักเพื่อนร่วมงาน (Getting to Know your Colleges) 1.1 ส่วนและประโยคภาษาอังกฤษที่ใช้ในการกล่าวทักทายและการตอบ คำทักทายแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ 1.2 ส่วนและประโยคภาษาอังกฤษที่ใช้ในการแนะนำผู้อื่นให้รู้จักกันและ การตอบ 1.3 ส่วนและประโยคภาษาอังกฤษ ที่ใช้ในการสนทนา small talk เอกสารประกอบการเรียน แบบทดสอบหลังบทเรียน	65 นาที (สื่อวีดิทัศน์ รวม 45 นาที)

บทเนื้อหา บทที่ 1: การทักทายและทำความรู้จักเพื่อนร่วมงาน (Getting to Know your Colleges)	
วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของรายวิชา LO 1: ใช้คำศัพท์และสำนวนภาษาอังกฤษเพื่อสนทนาในบริบทการทำงานได้อย่างเหมาะสมตามมรรยาทสากล	
วัตถุประสงค์ย่อย LO 1.1: กล่าวและตอบคำทักทายในสถานการณ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการได้อย่างเหมาะสม LO 1.2: กล่าวตอบคำแนะนำให้รู้จักกับเพื่อนร่วมงานในสถานที่ทำงานและเพื่อนร่วมอาชีพอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม LO 1.3: พูดเพื่อนำการสนทนา (small talks) ในเรื่องทั่ว ๆ ไป ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทและสถานภาพของคู่สนทนา	
ใจความสำคัญ 1. ส่วนและประโยคภาษาอังกฤษที่ใช้ในการกล่าวทักทายและการตอบ 2. คำทักทายแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ 3. ส่วนและประโยคภาษาอังกฤษที่ใช้ในการแนะนำผู้อื่นให้รู้จักกันและการตอบ 4. ส่วนและประโยคภาษาอังกฤษ ที่ใช้ในการสนทนา small talk เนื้อหา (ตามใจความสำคัญ) ผลลัพธ์การเรียนรู้ เมื่อสิ้นสุดบทเรียนผู้เรียนสามารถ 1. กล่าวและตอบคำทักทายในสถานการณ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการได้อย่างเหมาะสม 2. กล่าวตอบคำแนะนำให้รู้จักกับเพื่อนร่วมงานได้อย่างเหมาะสม 3. พูดเพื่อนำการสนทนา (small talks) ในเรื่องทั่ว ๆ ไป ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทและสถานภาพของคู่สนทนา เนื้อหา การสนทนาในสถานการณ์ที่ต้องเจอกับบุคคลที่ไม่รู้จักหรือเพื่อนร่วมงานในสาขาอาชีพต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการเข้าสังคม	วิธีการนำเสนอ เนื้อหา ☒ อาจารย์+ฉาก เหมือน(มี Infographic ภาพ หรือ วิดิทัศน์ ประกอบ) ☐ สัมภาษณ์ พูดคุยอภิปราย ☐ Animation ☒ สาดิต หรือ สถานการณ์จำลอง

โครงสร้างเนื้อหาและบทเนื้อหา

หมายเหตุ. จาก “แบบฟอร์มประมวลรายวิชา BUU MOOC เพื่อขอเสนอผลิตรายวิชา การสื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อการทำงาน (Basic Communication English for Work)” โดย พนุชดา เจริญชัย, ขอเสนอผลิตรายวิชาเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2566

ภาพ 2

รายวิชา การสื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อการทำงาน (Basic Communication English for Work, BUU HUSO013) ที่ได้พัฒนาและเผยแพร่แล้วในเว็บไซต์ BUU MOOC

หมายเหตุ. จากหน้าเว็บไซต์ BUU MOOC “รายวิชา การสื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อการทำงาน (Basic Communication English for Work, BUU HUSO013)” โดย พนุชดา เจริญชัย, เปิดรายวิชาเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2567 (https://mooc.buu.ac.th/courses?search_query=HUSO013)

2. ผลการประเมินผลลัพธ์จากผู้ใช้หลักสูตร

2.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้บทเรียนครบทุกบทเรียน

จากการศึกษาพบว่าร้อยละ 74.29 ของกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้บทเรียนครบทุกบทเรียน และพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาอาชีวศึกษาที่เข้าใช้บทเรียนครบทุกบทเรียนมีจำนวนน้อยกว่ากลุ่มคนทำงานภาคตะวันออก

2.2 ผลการประเมินจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน และหลังเรียน

สำหรับการประเมินผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน และหลังเรียนตามเกณฑ์การประเมินการผ่านรายวิชาที่กำหนดไว้ในระบบ BUU MOOC โดยกำหนดว่าผลคะแนนรวม ร้อยละ 70 ขึ้นไป จึงผ่านเกณฑ์และได้รับใบประกาศ จากการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่างคนทำงานภาคตะวันออกมีความสามารถในการเรียนได้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 100 ในขณะที่กลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษาผ่านเกณฑ์การประเมินเพียงร้อยละ 54.54 แต่อย่างไรก็ตามในการเปรียบเทียบผลจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้น ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1

ผลการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทกลุ่มตัวอย่าง	ผลคะแนนก่อนเรียน	ผลคะแนนหลังเรียน	ผลต่าง	ผล
	โดยเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม 80	โดยเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม 80		
นักศึกษาอาชีวศึกษา ระดับ ปวส.	46.33	56.07	9.74	เพิ่มขึ้น 21.02
คนทำงานภาคตะวันออก	57.01	71.84	14.83	เพิ่มขึ้น 26.01
รวมเฉลี่ย	51.67	63.96	12.29	เพิ่มขึ้น 23.78

2.3 ผลการประเมินความพึงพอใจในการใช้บทเรียน

จากการศึกษาความพึงพอใจในการใช้บทเรียนพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจเฉลี่ย 4.63 โดยมีความพึงพอใจในด้านการใช้งานบทเรียนออนไลน์มากที่สุดเฉลี่ย 4.69 รองลงมาคือ ด้านนำเสนอเนื้อหาเฉลี่ย 4.62 และด้านสื่อวีดิทัศน์เฉลี่ย 4.59 ตามลำดับ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างสรุปได้ตามรายละเอียดตามตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างต่อบทเรียน

หัวข้อ	นักศึกษาอาชีวศึกษา	คนทำงานในเขตภาคตะวันออก
ความสำคัญของความรู้ ภาษาอังกฤษ ในการทำงาน	ทั้งสองกลุ่ม คิดเห็นในทิศทางเดียวกันว่า ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการเชื่อมโยง และสื่อสารระหว่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะทักษะการเขียนและแปลเอกสารต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษ รวมทั้งช่วยเพิ่มโอกาสในการทำงานร่วมกับชาวต่างชาติ	
ประสบการณ์และ ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การเรียนภาษาอังกฤษ แบบออนไลน์	ไม่มีประสบการณ์ ในการใช้บทเรียน ออนไลน์มาก่อน	การเรียนแบบ Interactive ช่วยให้การเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น
ความน่าสนใจและ เพียงพอของเนื้อหา และตัวอย่างบทสนทนา	ตัวอย่างบทสนทนา ในปัจจุบันยังไม่น่าสนใจ เพียงพอเพราะไม่ตรงกับ สาขาวิชาที่เรียน	ต้องการให้มีตัวอย่างและสถานการณ์ในบทเรียนมากขึ้น เนื่องจากตำแหน่งงานที่แตกต่างกัน หากบทเรียนจัดทำขึ้น โดยมีเนื้อหาและบริบทเฉพาะตำแหน่งงานหรือมีเนื้อหาใน สาขาวิชาเฉพาะด้านจะยิ่งเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในบริบทของวิศวกรและการให้บริการลูกค้า
ความรู้ที่ได้รับจาก บทเรียนออนไลน์	ได้รับความรู้ในด้าน การเขียนอีเมล ประโยคทักทาย การสนทนาทางโทรศัพท์ และไวยากรณ์	ได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องการนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษ การเขียนอีเมล และการรับข้อร้องเรียน

ตาราง 2 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างต่อบทเรียน

หัวข้อ	นักศึกษาอาชีวศึกษา	คนทำงานในเขตภาคตะวันออก
ประโยชน์ของบทเรียนออนไลน์ต่อสถาบันหรือหน่วยงาน	ทั้งสองกลุ่มคิดเห็นในทิศทางเดียวกันว่า บทเรียนภาษาอังกฤษออนไลน์มีประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะและความรู้ที่ใช้ในการทำงาน กลุ่มคนทำงานแนะนำให้ผู้อื่นมาเรียน เพราะบทเรียนมีประโยชน์ต่อทั้งผู้เรียนและบริษัท	
ความพึงพอใจภาพรวม	เป็นบทเรียนที่เป็นประโยชน์ แต่บทเรียนยังมีความซับซ้อน และเข้าใจได้ยากสำหรับนักศึกษา และต้องการให้การพูดของผู้สอนมีชีวิตชีวาขึ้น เพื่อการเรียนการสอนที่สนุกสนานยิ่งขึ้น	เป็นสื่อการเรียนที่ดีมีประโยชน์ต่อการทำงานและเหมาะสมกับผู้เริ่มต้น ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาได้ดี นอกจากนั้นยังมีข้อเสนอแนะให้มีหลักสูตรต่อเนื่องที่เพิ่มความท้าทายในการเรียนระดับที่สูงขึ้น และควรเพิ่มความน่าสนใจของสื่อวีดิทัศน์ให้มากขึ้น

อภิปรายผล

คณะผู้วิจัยได้ออกแบบและผลิตสื่อวีดิทัศน์ MOOC รายวิชา “การสื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อการทำงาน” เพื่อเสริมสร้างทักษะและความรู้ทางภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาและผู้ทำงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และนำหลักการ ADDIE model มาใช้ในการประเมิน ทั้งการประเมินการบรรลุเป้าหมายของผู้เรียน และการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรของผู้เรียน (Buchem & Okatan, 2021; Rusdi et al., 2022; Strickland et al., 2013; Trust & Pektas, 2018; กรนิษฐ์ ชายป่า, พิงพร ศรีแก้ว และศิวพร จิตกุล, 2565)

ผลการประเมินผลลัพธ์จากผู้ให้หลักสูตรชี้ให้เห็นว่าบทเรียนออนไลน์ได้รับการตอบรับที่ดีจากกลุ่มตัวอย่างโดยเฉพาะกลุ่มคนทำงานภาคตะวันออกมากกว่านักศึกษาอาชีวศึกษา โดยกลุ่มคนทำงานมีการเข้าใช้บทเรียนครบทุกบทเรียนในสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษา และสามารถผ่านเกณฑ์ได้ครบ 100% ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยหลายประการ เช่น ความตั้งใจและความมุ่งมั่นในการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานจริงในกลุ่มคนทำงานที่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่าน MOOC เนื่องจากมีความจำเป็นในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเนื้อหาในบทเรียนสามารถตอบสนองต่อการใช้ภาษาอังกฤษที่ตรงตามความต้องการและสามารถใช้งานได้จริงเพื่อติดต่อสื่อสารกับลูกค้าหรือเพื่อนร่วมงานจากต่างชาติ ซึ่งอาจมีแรงกระตุ้นในการเรียนรู้และทำความเข้าใจเนื้อหาได้อย่างเต็มที่ (Evans, 2013; Karnouskos, 2017; Köse et al., 2022; Petronzi & Hadi, 2016; Richards, 2006)

จากผลจากประเมินคะแนนสอบ ผลการประเมินจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียนพบว่ากลุ่มตัวอย่างคนทำงานภาคตะวันออกสามารถผ่านเกณฑ์ทั้งหมดทุกคน ในขณะที่กลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษามีผู้สอบผ่านตามเกณฑ์น้อย และการเข้าใช้งานของนักศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งมีการเข้าใช้บทเรียนเพียงบางบท มีการข้ามบทเรียน การไม่ทำแบบทดสอบก่อนเรียน บ่งชี้ถึงการขาดความสนใจและความเข้าใจในเนื้อหา (Dudley-

Evans & St. John, 1998) หรือความกระตือรือร้นในการเรียนบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษในบริบทการทำงานหรือการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และถึงแม้ว่าผู้เรียนกลุ่มนี้มีความคิดเห็นว่า ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการเชื่อมโยงและสื่อสารระหว่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งบทเรียนออนไลน์มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการทำงานในอนาคต ผู้เรียนส่วนใหญ่ระบุว่าเนื้อหาของบทเรียนมีความยาก และซับซ้อนเนื่องจากอาจจะไม่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียน

อย่างไรก็ตาม ผลจากการประเมินความพึงพอใจ ทั้งสองกลุ่มเห็นว่าการเรียนออนไลน์เป็นทางเลือกที่สะดวกและเหมาะสม เพราะไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางและสามารถเข้าถึงบทเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา (Buchem & Okatan, 2021) สำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษา การเรียนออนไลน์ช่วยให้สามารถจัดการเวลาเรียนได้เองตามความสะดวก ขณะที่กลุ่มคนทำงานมองว่าการเรียนออนไลน์ช่วยให้สามารถพัฒนาทักษะเพิ่มเติมได้โดยไม่ต้องเสียเวลาหยุดงานเพื่อเข้ารับการอบรมซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องและตรงกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนหลักสูตร MOOC และการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Ossiannilsson, 2021; สุวดี เหมือนอัน, 2566) อย่างชัดเจน นอกจากนี้ บทเรียนออนไลน์มีประโยชน์ในแง่ของการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เช่น การเขียนอีเมล การสนทนาทางโทรศัพท์ และการนำเสนอข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตาม กลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษารู้สึกว่าเนื้อหาบทเรียนยังคงมีความซับซ้อนและเข้าใจยาก จึงเสนอให้ปรับปรุงการนำเสนอเนื้อหาให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น และเพิ่มความสนุกสนานในการเรียนการสอน ขณะที่กลุ่มคนทำงานแนะนำให้เพิ่มหลักสูตรที่ต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความท้าทายในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งการปรับปรุงสื่อวิทัศน์ให้มีความน่าสนใจมากขึ้น

ผลการวิจัยข้างต้นสะท้อนถึงความแตกต่างในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากการเรียน MOOC ของกลุ่มผู้เรียนที่แตกต่างกัน และสามารถใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการและบริบทของผู้เรียนในแต่ละกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นซึ่งคณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการออกแบบหลักสูตร MOOC ในอนาคตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ดังนี้ ประการแรก การออกแบบบทเรียน MOOC ควรมุ่งเน้นไปที่กลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง โดยการสำรวจความต้องการเชิงลึกในด้านเนื้อหาและรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนกลุ่มอาชีวศึกษา (พลิสา สุนทรเสวต, 2561) ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนมีความสอดคล้องและตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนในกลุ่มนี้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ บทเรียนควรมีความยืดหยุ่นและเลือกหัวข้อที่น่าสนใจมากขึ้น โดยให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนเฉพาะหัวข้อที่ตนเองสนใจได้อย่างเสรี พร้อมกับการใช้เอกสารประกอบการสอนหรือกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นแรงจูงใจในการเรียนให้มากขึ้น อีกทั้ง ควรให้ความสำคัญกับประสบการณ์ของผู้เรียนและเลือกบริบทหรือสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงที่ผู้เรียนอาจพบเจอในการทำงาน เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้มากที่สุด การออกแบบบทเรียนที่เน้นตามตำแหน่งงานหรือสาขาวิชาเฉพาะเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ตรงตามสายงานมากที่สุด ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนในแต่ละบทเรียน

นอกจากนี้การเรียนภาษาผ่าน MOOCs ควรมีลักษณะเป็นชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์มากกว่าการเป็นเพียงแค่วีดิโอที่ใช้ในการเผยแพร่ข้อมูล เนื่องจากการมีชุมชนที่สนับสนุนการเรียนรู้จะช่วยเพิ่มอัตราการมีส่วนร่วมและการสำเร็จของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Chong, Khan, and Reinders, 2024) การสร้างสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนสามารถติดต่อและแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่นในชุมชนได้ จะช่วยเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและมีคุณค่ามากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณการสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยบูรพา งบประมาณเงินอุดหนุนจาก กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประเภท Fundamental Fund ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กองบริหารการศึกษานักคอมพิวเตอร์ ขอขอบคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิและ ท่านผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาวิพากษ์หลักสูตร ตรวจสอบคุณภาพ ประเมินประสิทธิผล รวมถึงบริษัท มิตร ชู บิซิ อิเลคทริก ไทย ออโต้-พาร์ท จำกัด บริษัท QMB จำกัด โรงแรมโอ๊ควิวด์ โฮเทล แอนด์ เรสซิเดนซ์ ศรีราชา วิทยาลัยเทคโนโลยีทางทะเลแห่งเอเชีย วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี วิทยาลัยเทคนิคสัตหีบ และวิทยาลัยอาชีวศึกษา ชลบุรี และผู้ทดสอบบทเรียนที่ให้การสนับสนุนและความร่วมมือให้งานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

รายการอ้างอิง

- กรนิษฐ์ ขายป่า, พิงพร ศรีแก้ว และศิวพร จิตกุล. (2565). การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยสำหรับ ชาวต่างชาติโดย ADDIE MODEL. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*, 11(3), 53-64.
- กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563). *MOOCs: นวัตกรรมการศึกษา/เทคโนโลยี การสื่อสารเพื่อการศึกษาแบบก้าวกระโดด*. https://www.nstda.or.th/home/knowledge_post/moocs-bibliometric/
- กาญจนา จันทรพรหมณ์. (2563). ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษของพนักงานระดับปฏิบัติการในนิคม อุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(8), 425-436.
- ชมพูนุช ปัญญาไพโรจน์, นันทชญา มหาจันทร์ และกนกพร ต้นวันนะ. (2564). สถานภาพและความต้องการ ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์*, 38(3), 132-157.
- ชัยมงคล พุกสุวรรณ. (2563). แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถาบันอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนา กำลังคนเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*, 35(1), 71-83.
- พลธาวิณ วัชรธรรงค์, ธนาดี ทองอัม และศศินันท์ ศิริธาดากุลพัฒน์. (2566). การศึกษาความต้องการพัฒนา ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตเมืองพัทยา. *วารสารครุศาสตร์สาร*, 17(2), 130-143.
- พลิสา สุนทรเสวต. (2561). การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (ESP) ในศตวรรษ ที่ 21. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 14(2), 1-26.
- พัฒน์ น้อยแสงศรี. (ม.ป.ป.). *ESP คืออะไร*. https://www.culi.chula.ac.th/Images/asset/pasaa_paritat_journal/file-35-583-bf5qsw683039.pdf
- มนพัทธ์ รัตนพิบูลวงษ์. (2562). *การสำรวจความต้องการการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานของพนักงานระดับ ปฏิบัติการในบริษัทข้ามชาติ*. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา]. <http://updc.clm.up.ac.th/bitstream/>
- มารุต พัฒนา. (2567). *การประเมินหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). *ความต้องการแรงงานไทยในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก*. <https://dl.parliament.go.th/handle/20.500.13072/529974>

- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13* (พ.ศ. 2566-2570). https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=13651
- สุวดี เหมือนอัน. (2566). อว. 3 ปีกับการปฏิรูปการอุดมศึกษา: ระบบเปิดเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (*Thailand Massive Open Online Course: ThaiMOOC*). <https://www.mhesi.go.th/index.php/all-media/infographic/8899-6604191.html>
- Buchem, I., & Okatan, E. (2021). Using the Addie model to produce MOOCs. Experiences from the Oberred Project. In *Proceedings of the Hasso Plattner Institute Online Conference* (pp. 249-259). Universität Potsdam.
- Chong, S. W., Khan, M. A., & Reinders, H. (2024). A critical review of design features of LMOOCs. *Computer Assisted Language Learning*, 37(3), 389-409.
- Dudley-Evans, T., & St. John, M. J. (1998). *Developments in English for specific purposes: a multidisciplinary approach*. Cambridge University Press.
- El-Astal, M. (2023). What is curriculum? Building a broader understanding of the term. *Journal of Curriculum and Teaching*, 12(6), 188-196. <https://doi.org/10.5430/jct.v12n6p188>
- Evans, S. (2013). Perspectives on the use of English as a Business Lingua Franca in Hong Kong. *The Journal of Business Communication* (1973), 50(3), 227-252. <https://doi.org/10.1177/0021943613487073>
- Harrison, A. S. (1993). *An evaluation model for middle school counseling and guidance* [Doctoral Dissertation of Philosophy, Old Dominion University].
- Karnouskos, S. (2017). Massive open online courses (MOOCs) as an enabler for competent employees and innovation in industry. *Computers in Industry*, 91, 1-10.
- Khunmontri, S., Trakulkasemsuk, W., & Bunsom, T. (2014). Vocational college English teachers' awareness of establishment of the ASEAN community and its impact on English language teaching. *Journal of Liberal Arts, Ubon Ratchathani University*, 10(2), 77-106.
- Köse, N., Civan, İ., & Gönen, S. İ. K. (2022). Design and implementation of an English language MOOC for adult learners: Speak English MOOC Project. In ICETOL Secretariat (Ed.), *Proceedings of 2nd International Conference on Educational Technology and Online Learning* (pp. 103–108). Cyprus University of the Health and Social Sciences and Final International University
- Ossiannilsson, E. (2021). MOOCs for lifelong learning, equity, and liberation. In D. M. Cvetković (Ed.), *MOOC (Massive Open Online Courses)*. Intechopen. <https://doi.org/10.5772/intechopen.99659>
- Petronzi, D., & Hadi, M. (2016). Exploring the factors associated with MOOC engagement, retention and the wider benefits for learners. *European Journal of Open, Distance and E-Learning*. 19(2), 112–129.

- Picciano, A. G. (2017). Theories and frameworks for online education: seeking an integrated model. *Online Learning*, 21(3), 166–190.
- Richards, J. C. (2006). *Communicative language teaching today*. SEAMEO Regional Language Centre.
- Robroo, N., Suwannaset, W., & Charoenarpornwattana, P. (2019). English language teaching and English language development of teachers in one excellent private vocational institution in Chonburi province, Thailand. *HRD JOURNAL*, 10(2), 8-17.
- Rusdi, M., Sirajuddin, H., & Alfah, R. (2022). Implementation of the Addie Model (Analysis, Design, Development, implementation, evaluation) in php-based e-learning in the era of pandemic. *Jurnal Teknologi Informasi Universitas Lambung Mangkurat (JTIULM)*, 7(1), 49-56.
- Spatioti, A. G., Kazanidis, I., & Pange, J. (2022). A comparative study of the ADDIE instructional design model in distance education. *Information*, 13(9), 402. <https://doi.org/10.3390/info13090402>
- Strickland, J., Strickland, A., Wang, P., Zimmerly, L. & Moulton, S. (2013). Online Course In Development Using the ADDIE instruction design model: the need to establish validity. *Proceedings of SITE 2013--Society for information technology & teacher education international conference* (pp. 2651-2658). Association for the Advancement of Computing in Education (AACE). <https://www.learntechlib.org/primary/p/48512/>.
- Stufflebeam, D. L. (2003). The CIPP Model for evaluation. In D. L. Stufflebeam & T. Kellaghan (Eds.), *The International Handbook of Educational Evaluation* (pp. 31–62). Kluwer Academic.
- Trust, T., & Pektas, E. (2018). Using the ADDIE model and universal design for learning principles to develop an open online course for teacher professional development. *Journal of Digital Learning in Teacher Education*, 34(4), 219–233. <https://doi.org/10.1080/21532974.2018.1494521>
- Uchidiuno, J., Ogan, A., Yarzebinski, E., & Hammer, J. (2016, April). Understanding ESL students' motivations to increase MOOC accessibility. In *Proceedings of the third (2016) ACM conference on Learning@ Scale* (pp. 169-172). Association for Computing Machinery.